

کنوداشت دکتر علی محمد کاردان

مقدمه و ترتیب

معرفی

زندگی‌نامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

Ali Mohammad Kardan PhD

Ali Mohammad Kardan Ph.D.

نکوداشت دکتر علی محمد کاردان

علوم تربیتی

معرفی

زندگینامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

نکوداشت محقق فرهیخته دکتر علی محمد کاردان، استاد روان‌شناسی و علوم تربیتی همراه با انتشار مجموعه مقالات در حوزه‌های گوناگون روان‌شناسی و علوم تربیتی

روزي براي مرد علوم تربيتي ايران

به همت مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی «سمت»، نکوداشت محقق فرهیخته استاد دکتر علی محمد کاردان، چهارشنبه ۲۳ آذر ماه همزمان با هفته پژوهش در تالار اجتماعات سازمان «سمت» برگزار شد. در این برنامه که با حضور جمعی از مقامات عالی‌رتبه کشوری، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی حوزه علوم تربیتی و روانشناسی برگزار گردید، از یک عمر فعالیت علمی دکتر کاردان تقدیر شد.

پس از تلاوت قرآن دکتر احمد احمدی، رئیس «سمت»، ضمن خوشامدگویی گفت: "فلسفه وجودی این نکوداشت، مسئله تربیت است و آدمی اگر به حال خودش رها شود معلوم نیست که چه خواهد شد. ما روزانه از خدای کریم می‌خواهیم که ما را به راه راست هدایت کند و این هدایت مادام است. تربیت، اساس ارسال پیامبران است و خداوند متعال پیامبران را وسیله هدایت قرار داده است".

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی به شباهت‌های کار پیامبران و استادان اشاره کرد و افزود: "دکتر کاردان استاد استادان است و سهم فراوانی در نظام تعلیم و تربیت کشور دارد. کسی که تعلیم و تربیت، اول در خودش پیاده شده است و کسی که در واقع عالم امر است. کار را با عشق و علاقه و دلسوزی و محبت از ابتدای فعالیت «سمت» دنبال کرده است".

در ادامه دکتر رضا داوری اردکانی رئیس فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران که از نزدیک شاهد فعالیت‌های علمی دکتر بوده، گفت: "۶۰ سال است که دکتر کاردان را می‌شناسم، یعنی از زمانی که تازه دیپلم خود را از دانشسرای عالی گرفته بودند. دکتر کاردان از آن دوره مثال‌زدنی بودند و افتخار دارم که روزی با ایشان مقایسه شدم. در آن دوره هر وقت می‌خواستند کسی را مثال بزنند با ایشان مقایسه می‌کردند".

وی افزود: "من و ایشان در فرهنگستان علوم در یک گروه علمی هستیم و از ۱۳۳۵ یا ۳۶ که به دانشگاه تهران آمدند تا کنون همواره در خدمت ایشان بوده‌ام و هم ارادت خصوصی و هم همکاری علمی با ایشان دارم. اگر هر روز از دکتر کاردان تجلیل شود، ایشان شایستگی آن را دارند".

رئیس فرهنگستان علوم تأکید کرد: "فلسفه از تربیت جدا نیست. فضیلت، عمل با علم است و فضیلت علمی است که در عمل محقق می‌شود. برای انتقال فضایل است که تعلیم و تربیت به وجود می‌آید".

وی پرسید: "چه چیزی دکتر کاردان را ممتاز می‌کند؟" و افزود: "گاهی امتیاز در یک صفت مشخص می‌شود. من مدت طولانی با ایشان بوده‌ام، برای ایشان کار علمی همیشه مهم بوده و هیچ‌گاه برای نمایش و رسیدن به سود، کار نکرده‌اند".

دکتر داوری گفت: "یک صفت مهم دانشمند، تعلق به علم است. خوب و درست این است که دانشمند، دانش را راه برد. هماهنگی در یک جامعه زمانی به وجود می‌آید که همه زمام‌امور را به علم بسپارند. این به خصوص در جوامع توسعه نیافته یک ضرورت است. شهادت می‌دهم دکتر کاردان هیچ وقت دانش را به بازی نگرفت و همیشه دانشمند حقیقی بوده است. در انتقال علوم هم، نسلی که من و دکتر کاردان به آن تعلق داریم در ترجمه کتابها تأمل نموده و آگاهانه کتابها را ترجمه کرد. دکتر کاردان نه برای بازار که برای دانشگاه کتاب ترجمه کرد".

دکتر سیدطه مرقاتی قائم‌مقام و معاون پژوهشی «سمت» سخنران بعدی بود

که دزانشی در خصوص فعالیت‌های پژوهشی این سازمان ارائه داد. وی گفت: "در انواع حقوق سخن بسیار گفته شده اما در باره حقوق معلم و متعلم هر چند بزرگان تعلیم و تربیت بسیار گفته‌اند اما در جامعه از آن کمتر سخن گفته شده است".

مراقبتی با توجه به حدیثی از پیامبر گرامی اسلام، افزود: "در همه عمر باید به دنبال آموختن باشیم و علم را به گونه‌ای که اثر تربیتی داشته و بر روح و جان بیفزاید یاد بگیریم. اگر علم خارج از تربیت باشد معلوم نیست انسانها را به کجا برساند، علم بدون اخلاق مصائب گوناگونی برای بشر دارد. همواره تعلیم و تربیت به صورت مداوم آمده است. اگر بخواهیم در مفهوم تعلیم بیشتر تعمق کنیم در هر تعلیم، تکریمی است. تعلیم و تربیت در عالم خارج جدا نیست و هر تربیتی، تعلیم خاص خود را دارد".

وی خاطرنشان کرد: "معلمان در ساختن شخصیت و روح و روان دانش‌آموزان خود نقش اساسی دارند و انسانهایی از زیردست معلمان خود بیرون آمده‌اند که به درجات عالی رسیده‌اند".

فائز مقام «سمت» به برنامه‌های پژوهشی سازمان اشاره کرد و افزود: "حدود بیست سال است که استادان زیادی با «سمت» همکاری دارند که در رأس آنها دکتر کاردان قرار دارند و ما نیز باید بدون مبالغه بگویم در همه بخش‌های سازمان تلاش می‌کنیم تا کتابی خوب تهیه کنیم. تاکنون «سمت» ۹۷۰ عنوان کتاب در ۱۶ میلیون نسخه منتشر کرده است".

وی اضافه کرد: "دو سال قبل مجوز مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی «سمت» صادر شد و در حال حاضر نزدیک به ۴۰ پروژه تحقیقاتی در قم و تهران در دست اجراست که نتایج برخی از آنها نیز منتشر شده است. دو طرح پژوهشی در جشنواره بین‌المللی خوارزمی رتبه‌های اول و سوم را به دست آورد و تحقیقی در زمینه نهضت امام حسین (ع) و پیام کربلا نیز در چهاردهمین دوره انتخاب کتاب برتر دانشگاهی دانشگاه تهران برگزیده شده است".

حجت‌الاسلام دکتر اعرافی، رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، نیز با توجه به نقش دکتر کاردان و تأثیری که وی در حوزه تعلیم و تربیت در حوزه داشته گفت: "باید قدر استادانی را که در انتقال علوم روز مانند علوم تربیتی به حوزه مؤثر بوده‌اند دانست و قطعاً دستاوردهای حوزه با نگاه دینی، در مسئله تعلیم و تربیت مهم خواهد بود".

وی به مباحثی چون فلسفه تربیت اسلامی، فقه تربیتی، اخلاق تعلیم و تربیت با نگاه تربیتی به عنوان رشته‌های جدیدی که در حوزه تولد یافته است اشاره کرد. سپس دکتر لطف‌آبادی، دبیر علمی نکوداشت، گزارشی از چگونگی شکل‌گیری کتاب مجموعه مقالات نکوداشت با نام علوم تربیتی که مقالات آن به دکتر کاردان اهدا شده است ارائه کرد. وی با اشاره به دریا فت ۲۷ مقاله گفت: "ما این مقاله‌ها را از نظر علمی توسط یک کمیته داوری کرده و به سه گروه مبانی تعلیم و تربیت، آموزش و پرورش و برنامه‌ریزی آموزشی تقسیم‌بندی کردیم و سرانجام به صورت یک کتاب در ۴۸۴ صفحه آماده شد".

لطف‌آبادی با اشاره به جایگاه نامناسب علوم انسانی در کشور، به توجه نکردن به فرهنگ اسلامی و ایرانی اشاره کرد و افزود: "در حوزه علوم انسانی نوعی کاپیتالیسم علمی داریم که به جای قرار دادن مباحث و نظریه‌های غربی بر روی پایه‌های فرهنگی کشور خودمان، آنها را بدون سؤال می‌پذیریم". سخنرانی دکتر کاردان پایان‌بخش این مراسم بود.

گفتنی است در بخشی از این مراسم لوح و هدایایی از طرف سازمان «سمت»، معاونت فرهنگی وزارت علوم، فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، معاونت آموزش عمومی وزارت آموزش و پرورش، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، دانشگاه تربیت معلم، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، گروه علوم تربیتی دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، سازمان پژوهش وزارت آموزش و پرورش، مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران، انجمن مشاوره ایران و انجمن پژوهش‌های آموزشی ایران به دکتر کاردان به پاس خدمات علمی وی اهدا شد.

* در حاشیه

- * در ابتدای مراسم سایت سازمان برای حاضران به نمایش درآمد.
- * دکتر کاردان در سخنرانی خود به ذکر گوشه‌ای از خاطراتش پرداخت که این صحبتها با استقبال و تشویق حاضران روبه‌رو شد.
- * نمایش فیلمی از زندگی و فعالیت‌های علمی دکتر کاردان بخش دیگری از مراسم بود که با استقبال مواجه شد.
- * خبر برگزاری نکوداشت دکتر علیمحمد کاردان هم زمان با پایان مراسم بر روی سایت سازمان قرار گرفت و برای شرکت‌کنندگان در نکوداشت نیز نمایش داده

گزارش تصویری نکوداشت دکتر علیمحمد کاردان

عناوین برنامه های نکوداشت

دریافت ویژه نامه دکتر کاردان

سازمان | اخبار | کتابها | امور پژوهشی | مدیریت تدوین | مرکز تحقیق | طرح مشارکت | نشریه | فروش

Copyright ©2002-2010 samt.ac.ir

کنوداست دکتر علی محمد کاردان

علوم تربیتی

معرفی

زندگی‌نامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

Ali Mohammad Kardan Phd

مشخصات

نام و نام خانوادگی : علیمحمد کاردان

رتبه - گروه - استاد ممتاز - گروه علوم تربیتی و روانشناسی
دانشکده : دانشگاه تهران

مسئولیت اجرایی : مشاور در تحقیقات اجتماعی پژوهشگاه علوم انسانی
و مطالعات فرهنگی
مدیر گروه علوم تربیتی سازمان «سمت».

مدارک تحصیلی

کارشناسی : فلسفه و علوم تربیتی - دانشسرای عالی
تهران

کارشناسی ارشد : فلسفه و علوم تربیتی - دانشسرای عالی
تهران

دکتری : فلسفه و علوم تربیتی - دانشگاه ژنو

سوابق تدریس

مکاتب فلسفی و آراء تربیتی، تاریخ روانشناسی و روانشناسی پیشرفته،
مقطع کارشناسی ارشد و دکتری، دانشگاه تهران، دانشگاه علامه طباطبائی
و تربیت مدرس

عضویت در مجامع عمومی

دکتر کاردان در حال حاضر در انجمنهای علمی مانند انجمن جامعه‌شناسی
ایران، انجمن ایرانی تعلیم و تربیت، انجمن بین‌المللی تعلیم و تربیت، انجمن
بین‌المللی جامعه‌شناسان فرانسوی‌زبان و انجمن پژوهشهای آموزشی نیز
عضویت داشته و همچنین در هیئت تحریریه تعداد زیادی از مجلات تخصصی-
دانشگاهی نیز عضویت دارد. ایشان عضو پیوسته فرهنگستان علوم جمهوری
اسلامی ایران است.

Ali Mohammad Kardan Ph.D.

کنوداشت دکتر علی محمد کاردان

علوم تربیتی

زندگینامه

دکتر علی محمد کاردان در سال ۱۳۰۶ شمسی در شهر یزد به دنیا آمد. دوره ابتدایی را در دبستان سعدی و دوره اول متوسطه را در دبیرستان ایرانشهر زادگاه خود گذراند. پس از گذراندن دوره اول متوسطه و به تشویق دبیران خود و نیز به اقتضای وضع خانوادگی خود در دانشسرای مقدماتی یزد که به تازگی تأسیس شده بود به تحصیل مشغول شد و خود را برای آموزشی آماده کرد. اما چون با رتبه اول در این مدرسه فارغ التحصیل شد بنا بر مقررات آن زمان برای ادامه تحصیل به دانشسرای عالی تهران اعزام شد و به هزینه دولت به تحصیل پرداخت. پس از گذراندن «کلاس مخصوص» آن مؤسسه که در حکم سال ششم دبیرستان بود در دوره لیسانس دبیری فلسفه و علوم تربیتی در دانشسرای عالی تهران پذیرفته شد.

وی در طول تحصیل در دانشسرای عالی، زبان فارسی را نزد بزرگانی چون دکتر معین، دکتر پرویز ناتل خانلری و بدیع الزمان فروزانفر، زبان عربی را در محضر آیت الله مهدی الهی قمشه‌ای، فلسفه قدیم را نزد آیت الله محمد حسین فاضل تونی، فلسفه جدید را در محضر دکتر یحیی مهدوی، دکتر رضازاده شفق و دکتر غلامحسین صدیقی گذراند. در روان‌شناسی از محضر دکتر علی‌اکبر سیاهی و در جامعه‌شناسی از محضر دکتر غلامحسین صدیقی فیض برد. در سهای علوم تربیتی را نزد دکتر محمدباقر هوشیار، دکتر عیسی صدیقی و دکتر اسدالله بیژن و فیزیولوژی اعصاب را نزد دکتر عبدالله شیبانی تلمذ کرد.

دکتر کاردان در سال ۱۳۲۸ درجه لیسانس فلسفه و علوم تربیتی را از دانشسرای عالی (دانشگاه تهران) کسب کرد و چون فارغ التحصیل رتبه اول دوره خود بود، طبق قانون اعزام دانشجو به خارج برای ادامه تحصیل در دوره دکتری فلسفه و علوم تربیتی به دانشگاه ژنو در سویس اعزام و در دانشکده ادبیات و مؤسسه علوم تربیتی این دانشگاه (معروف به مؤسسه ژان ژاک روسو) مشغول به تحصیل شد. وی فلسفه را نزد استادانی چون شارل ورنر (Ch. Werner) (مؤلف تاریخ فلسفه یونان)، روان‌شناسی را نزد روان‌شناس و معرفت‌شناس مشهور ژان پیاژه (Jean Piaget) و تعلیم و تربیت را نیز نزد استادانی مانند روبر دوترانس (Robert Dottrens) آموخت. سرانجام در سال ۱۳۳۶ به اخذ درجه دکتری فلسفه علوم تربیتی از دانشکده ادبیات دانشگاه ژنو نایل شد. دکتر کاردان پس از اخذ درجه دکتری به رغم اینکه از سوی پروفیسور پیاژه برای دستیاری در «مرکز معرفت‌شناسی تکوینی» به کار دعوت شد، به سائقه وظیفه‌شناسی، بی‌درنگ به وطن بازگشت. پس از شرکت در آزمون‌های آموزشی و پرورش و جانشینی استاد فقید دکتر هوشیار - که در تابستان ۱۳۳۶ از دنیا رفته بود - و پذیرفته شدن در آن آزمون به خدمت در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران مشغول شد و تدریس درسهایی مانند اصول آموزش و پرورش و تاریخ آموزش و پرورش را به عهده گرفت. با تأسیس مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در دانشگاه تهران (۱۳۳۷ - ۱۳۳۸) و ایجاد دوره لیسانس و فوق‌لیسانس علوم اجتماعی از وی برای تحقیق و تدریس در این مؤسسه نیز دعوت شد. لذا تا سال ۱۳۴۵ به تدریس روان‌شناسی اجتماعی و روش تحقیق در علوم اجتماعی پرداخت؛ همچنین به ترجمه کتابهای مهمی در روان‌شناسی اجتماعی و مردم‌شناسی و روش تحقیق در زمینه‌های فوق توفیق یافت.

دکتر کاردان به موازات تدریس، تحقیق، ترجمه و تألیف از همان آغاز کار در مدیریت امور دانشگاه نیز مشارکت داشت؛ از جمله تا سال ۱۳۴۱ مدیریت دروس مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی؛ از ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۸ ریاست اداره کل آموزش دانشگاه تهران و از ۱۳۴۸ تا ۱۳۵۶ نیز ریاست نخستین دانشکده علوم تربیتی کشور که در دانشگاه تهران ایجاد شده بود را بر عهده داشت.

وی پس از انقلاب اسلامی هم در عرصه های علم و فرهنگ یاریگر نظام بوده و

معرفی

زندگینامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

در سال ۱۳۶۹ از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی به عضویت پیوسته فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران برگزیده شد. دکتر کاردان علاوه بر تدریس در دوره‌های مختلف کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه‌های تهران و تربیت مدرس، از ۱۳۶۳ تا ۱۳۷۶ سرپرستی مؤسسه روان‌شناسی دانشگاه تهران را عهده دار بود. دکتر کاردان سالها در شورای دانشگاه تهران و هیئت ممیزه علمی آن و نیز هیئت ممیزه مرکزی عضویت داشته و فعالیت کرده است. وی همچنین از نخستین صاحب‌نظرانی است که در سازماندهی متمرکز و جدید آزمون ورودی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور از سال ۱۳۴۲ نقش ویژه‌ای داشته است.

از دیگر اقدامات ماندنی او تلاش در گسترش رشته‌های مختلف علوم تربیتی در سطح کارشناسی ارشد و تأسیس نخستین دوره دکتری علوم تربیتی (تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش) در سال ۱۳۵۳ در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران است.

مدیریت گروه‌های پژوهشی روان‌شناسی و علوم تربیتی سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی، عضویت در شورای پژوهشی این سازمان و همکاری مؤثر با پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و پژوهشکده حوزه و دانشگاه و نیز مؤسسه پژوهشی برنامه‌ریزی درسی و نوآوریهای آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش از جمله فعالیت‌های دیگر وی در مراکز مختلف علمی است.

سازمان | اخبار | کتابها | امور پژوهشی | مدیریت تدوین | مرکز تحقیق | طرح مشارکت | نشریه
فروش |

Copyright ©2002-2006 samt.ac.ir

نگوداشت دکتر علی محمد کاردان

مقدمه تربیت

معرفی

زندگی‌نامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

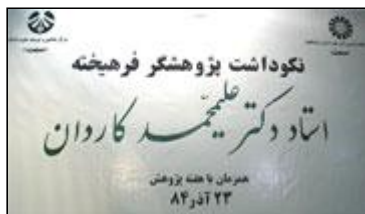
گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

گزارش تصویری از مراسم نکوداشت دکتر علی محمد کاردان

خوشامد گویی دکتر احمدی

سخنرانی دکتر داوودی

Ali Mohammad Kardan PhD

سخنراني دكتور مرفاتي

سخنراني دكتور اعرافي

سخنراني دكتور لطف آبادي

سخنراني دكتور كردان

اهدا يادمان در تجليل از خدمات علمي و اجتماعي استاد دكتور علي محمد كردان

اهدا يادمان «سمت»

اهدا لوح از طرف مؤسسه پژوهش و برنامه ريزي آموزش عالي

اهدا لوح از طرف انجمن پژوهشهاي آموزشي ايران

اهدای لوح از طرف دانشگاه تربیت مدرس

اهدای لوح از طرف دانشگاه تربیت معلم

اهدای لوح از طرف پژوهشکده حوزه و دانشگاه

اهدای لوح از طرف «سمت» به دکتر لطف آبادی

سازمان | اخبار | کتابها | امور پژوهشی | مدیریت تدوین | مرکز تحقیق | طرح مشارکت | نشریه | فروش

Copyright ©2002-2006 samt.ac.ir

نکوداشت
دکتر علی محمد کاردان

عناوین و تقدیرنامه ها

- نشان (مدال) فرهنگ (۱۳۲۹) به دلیل احراز رتبه اول در دوره لیسانس فلسفه و علوم تربیتی از سوی وزارت فرهنگ وقت.
- نشان (مدال) سپاس (۱۳۵۳) به مناسبت داشتن خدمات شایان در مقام ریاست دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران از سوی شورای عالی فرهنگ (آموزش و پرورش).
- تجلیل از ایشان به عنوان استاد ممتاز دانشگاه تهران.
- نکوداشت شخصیت علمی و آثار ایشان از سوی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی.
- از میان تالیفات ایشان تاریخ روانشناسی در سال ۱۳۶۸ به عنوان کتاب سال برگزیده شد و ترجمه کتاب جامعه شناسی و تربیت در سال ۱۳۸۰ از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شایسته دریافت لوح تقدیر گردید.
- پژوهشگر نمونه فرهنگستان علوم در سال ۱۳۸۱.
- نام ایشان در سومین همایش چهره های ماندگار در سال ۱۳۸۲ به عنوان یکی از چهره های ماندگار کشور در رشته روانشناسی و علوم تربیتی به ثبت رسیده است.
- لوح تقدیر از سازمان «سمت» به امضای رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام آقای هاشمی رفسنجانی به مناسبت برگزیده شدن به عنوان مدیر نمونه گروه پژوهشی علوم تربیتی.

علوم تربیتی
معرفی
زندگی نامه
مقالات
کتاب همایش
کتابها
گزارش همایش
افتخارات
ارتباط با ما

Ali Mohammad Kardan Phd

نگهدارنده دکتر علی محمد کاردان

علوم تربیتی

معرفی

زندگی‌نامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

آثار تألیف و ترجمه شده

الف) تألیفات....

1. L'Organisation Scolaire en Iran, Histoire et Perspective; Thèse de Doctorat, Faculté des Lettres, Université de Genève, Imprimerie Reggioni et Jaccoud, 1957.

۲. **فلسفه تعلیم و تربیت (جلد اول)**: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه و سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۷۳؛
تاریخچه تعلیم و تربیت، بخش اول، ص ۶۰-۱۱۰؛
تعلیم و تربیت از دیدگاه افلاطون، بخش دوم، فصل اول، ص ۱۶۷-۱۷۳؛
تعلیم و تربیت از دیدگاه ارسطو، بخش دوم، فصل اول، ص ۱۷۳-۱۷۸؛
تعلیم و تربیت از دیدگاه ژان ژاک روسو، بخش دوم، فصل اول، ص ۲۰۹-۲۱۵؛
تعلیم و تربیت از دیدگاه امیل دورکیم، بخش دوم، فصل اول، ص ۲۲۳-۲۲۶؛
طبیعت از دیدگاه علوم روانی، بخش سوم، فصل اول، ص ۲۸۱-۲۸۸؛
طبیعت از دیدگاه علوم اجتماعی، بخش سوم، فصل اول، ص ۲۸۸-۲۹۷.

۳. درآمدی بر جامعه‌شناسی اسلامی؛ دفتر همکاری حوزه و دانشگاه و چاپ سلمان فارسی، ۱۳۶۳؛ (بخش «طبیعت آدمی»، ص ۲۹۱-۳۰۷).

۴. **سیر آراء تربیتی در غرب**؛ سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۱.

۵. **علوم تربیتی، ماهیت و قلمرو آن**؛ سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۳؛ (مقدمه و فصل دوم؛ این کتاب زیر نظر استاد دکتر کاردان و با همکاری گروهی از استادان علوم تربیتی تألیف و منتشر شده است.

ب) ترجمه....

۱. طرح اصلاح فرهنگ فرانسه؛ پل لانژون و هانری والون، انتشارات وزارت فرهنگ، ۱۳۳۷.

۲. اصول راهنمایی در آموزش و پرورش؛ نوشته رژه‌گال، انتشارات وزارت فرهنگ، ۱۳۳۹.

۳. روان‌شناسی اجتماعی؛ ژان مزون نوو، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۱۳۴۳.

۴. طرح روان‌شناسی طبقات اجتماعی؛ هالیواکس، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول، ۱۳۴۰، **برگزیده سال ۱۳۴۰ (انجمن کتاب)**، چاپ سوم، ۱۳۷۱.

۵. روش مردم‌شناسی؛ پیریس؛ انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۱۳۴۴.

۶. قواعد روش جامعه‌شناسی؛ امیل دورکیم، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، ۱۳۶۲.

۷. روان‌شناسی اجتماعی؛ اتوکلاین برگ، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ سیزدهم، ۱۳۸۳.

۸. اصول راهنمایی در آموزش و پرورش همراه با طرح لانژون - والون، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ پنجم، ۱۳۸۱.
۹. مسائل روان‌شناسی جمعی و روان‌شناسی اجتماعی، ژرژ گوریچ و دیگران، مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه، چاپ دوم، ۱۳۷۱.
۱۰. مراحل تربیت، موریس دبس، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ نهم، ۱۳۷۰.
۱۱. وضع و شرایط روح علمی، ژان فوراسیته، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، ۱۳۷۱.
۱۲. روان‌شناسی اجتماعی، ژان استوتزل، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
۱۳. اصول روش آزمایشی بخشی از «مقدمه بر مطالعه طب آزمایشی»، کلود برنار، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۵۷.
۱۴. روان‌شناسی و دانش آموزش و پرورش، ژان پیاژه، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، ۱۳۷۱.
۱۵. سیطره کمیت و علایم آخر زمان، رنه گنون، انتشارات مرکز نشر دانشگاهی، چاپ دوم، ۱۳۷۲.
۱۶. آراء و نظریه‌ها در علوم انسانی، ژولین فروند، انتشارات مرکز نشر دانشگاهی، چاپ اول، ۱۳۶۲، چاپ دوم، ۱۳۷۲.
۱۷. تاریخ روان‌شناسی، مولر، انتشارات مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۷-۱۳۶۸.
۱۸. معنی و حدود علوم تربیتی، میالاره، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۱۳۷۵.

سازمان | اخبار | کتابها | امور پژوهشی | مدیریت تدوین | مرکز تحقیق | طرح مشارکت | نشریه
فروش |

Copyright © 2002-2006 samt.ac.ir

نگوداشت دکتر علی محمد کاردان

علوم تربیتی

معرفی

زندگی‌نامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

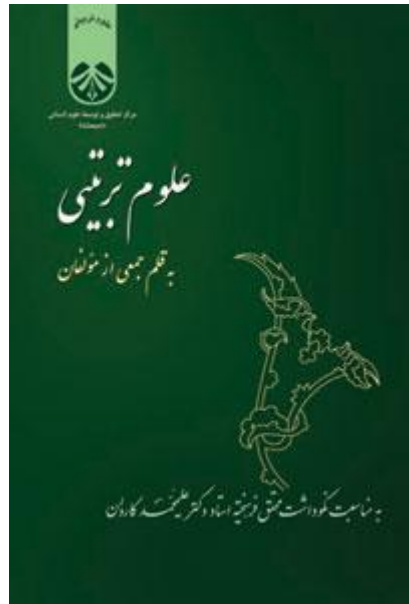
افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

Ali Mohammad Kardan PhD

علوم تربیتی مجموعه مقالات ارائه شده در نکوداشت استاد دکتر علی محمد کاردان

پیشگفتار "سمت" (دکتر احمد احمدی)
یادداشت دبیر علمی برگزاری نکوداشت استاد
زندگی‌نامه علمی استاد

بخش اول- مبانی علوم تربیتی

- ۱- ضرورت تأسیس فلسفه علم مینوی برای پژوهشهای علوم تربیتی و روانشناسی در ایران (دکتر حسین لطف آبادی)
- ۲- ضرورت توجه به دیدگاههای فلسفی زیربنایی معرفت‌شناسی در علوم انسانی برای انتخاب روش تحقیق با تأکید بر روشهای کیفی پژوهش و ارزیابی آموزشی (دکتر عباس بازرگان)
- ۳- فرآیند جهانی شدن و چالشهای فرهنگی: ضرورت حاکمیت ارزشها و اندیشه های جهان شمول (دکتر غلامعلی افروز)
- ۴- نوگرایی در تعلیم و تربیت اسلامی (دکتر سید کاظم اکرمی)
- ۵- نقد پست مدرنیسم در فلسفه تعلیم و تربیت معاصر (دکتر سعید بهشتی)
- ۶- اهمیت تربیتی سکوت از دیدگاه هستی‌گرایانه و ام‌کان گنجاندن آن در برنامه درسی مدارس (دکتر سیدحسین میرلوحی)

بخش دوم- مسائل آموزش و پرورش

- ۷- ضرورت شناخت و اصول روش شناسی مسائل آموزش و پرورش (دکتر احمد آقازاده)
- ۸- سرمایه اجتماعی و آموزش و پرورش (دکتر محمود شارع پور)
- ۹- جنبش مدرسه سازی در آستانه مشروطه خواهی ایرانیان (دکتر ناصر تکمیل همایون)
- ۱۰- شرایط یادگیری در قرن بیست و یکم میلادی (امان الله صفوی)
- ۱۱- تعلیم و تربیت در راستای خشونت‌زدایی (دکتر محمدجعفر پاک سرشت)

- ۱۲- گفتگو با رابرت استرنبرگ درباره روان شناسی تربیتی: وضع جاری این رشته در قلمرو علوم انسانی (ترجمه دکتر پروین کدیور و امید شکری)
- ۱۳- جایگاه، اهمیت، و ضرورت مشاوره و مراکز مشاوره دانشجویی و آثار آن بر فرایند زندگی تحصیلی دانشجویان (دکتر محمد مزیدی و داوود دهقان)
- ۱۴- جایگاه راهنمایی و مشاوره شغلی در توسعه کشور (دکتر عبدالله شفیع آبادی)
- ۱۵- مهندسی آموزشی: رویکرد استراتژیک توسعه مدیریت سرمایه های انسانی (مهندس مهرابی)

بخش سوم- برنامه ریزی درسی و تدریس و مشاوره

- ۱۶- جامعه دانایی محور و نظریه تعلیم و تربیت سؤال محور (دکتر محمود مهرمحمدی)
- ۱۷- رویکرد ترکیبی در ارزشیابی برنامه (دکتر علیرضا کیامنش)
- ۱۸- تأثیر رویکرد خود- تحولی بر نظام‌های آموزشی و ضرورت تحول در طراحی و اجرای برنامه‌های درسی (دکتر حسن شعبانی)
- ۱۹- درباره تدریس (دکتر هاشم فردانش)
- ۲۰- میانی برنامه درسی (دکتر موسی پور و امیر سرداری)
- ۲۱- زبان شناسی تربیتی به عنوان یک برنامه درسی بین رشته ای دانشگاهی (دکتر بهمن زندی و آناهیتا خضری)
- ۲۲- نظریه فراشناخت در فرایند آموزش و یادگیری ریاضیات (دکتر پروین کدیور و محمود کمالی زارش)
- ۲۳- تاملی بر ابعاد شناخته شده و ناشناخته برنامه درسی (فریدون شریفان و دکتر احمدرضا نصر)
- ۲۴- ارزیابی پیشرفت تحصیلی در دوره کارشناسی با رویکرد یادگیری مادام‌العمر (صدیقه کریمی، دکتر احمدرضا نصر، و دکتر کاظم بقراطیان)
- ۲۵- نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش علوم (دکتر احمدرضا نصر، اصغر سلطانی، و دکتر عشرت زمانی)
- ۲۶- رویکرد تلفیقی در برنامه ریزی درسی (دکتر حسن ملکی)
- ۲۷- نقش فن آوریهای اطلاعاتی در تحولات برنامه های درسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی بعد از انقلاب اسلامی (دکتر زهیر حیاتی)

سازمان | اخبار | کتابها | امور پژوهشی | مدیریت تدوین | مرکز تحقیق | طرح مشارکت | نشریه | فروش

Copyright © 2002-2006 samt.ac.ir

Ali Mohammad Kardan Ph.D.

نگهدارنده
دکتر علی محمد کاردان

علوم تربیتی

مقالات

دکتر کاردان قریب به پنجاه سال خدمت خود در دانشگاه تهران و مؤسسات علمی دیگر علاوه بر تدریس و تحقیق به نوشتن مقالات مهمی (در حدود صد مقاله) در زمینه علوم تربیتی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و علوم انسانی پرداخته است. کسانی که با این رشته‌ها سروکار دارند، نوشته‌های وی را در مجلاتی نظیر مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی، مجله دانشکده علوم تربیتی، مجله آموزش و پرورش، مجله سخن، مجله راهنمای کتاب دیده و خوانده‌اند. وی علاوه بر مقالات دهها سخنرانی در مجامع علمی گوناگون داشته که بیشتر آنها در انتشارات دانشگاه تهران، مرکز نشر دانشگاهی و سازمان «سمت» به چاپ رسیده است. فهرست برخی از مقالات و سخنرانیهای او در مجامع علمی بدین شرح است:

- "تحولات روانی دوره نوجوانی"، مجله سخن؛ شماره ۹، ۱۳۳۷.
- "کرشن اشتاینر و عقاید تربیتی او (۱)"، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ شماره ۴، ۱۳۳۷.
- "کرشن اشتاینر و عقاید تربیتی او (۲)"، مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ شماره ۶، ۱۳۳۷.
- "تحول هوش"، مجله پرورش نو؛ شماره ۱-۲، ۱۳۳۹.
- "روشهای جامعه‌سنجی (سوسیومتری) در تعلیم و تربیت"، مجله آموزش و پرورش؛ شماره ۳، ۱۳۳۹.
- "فرهنگ و آموزش و پرورش فرهنگی"، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی؛ مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، سال اول، شماره ۱، ۱۳۷۲ (مقاله برگزیده).
- "La Planification de L'enseignement en Iran", Revue Detiers Monde; No 1, 1959.
- "Situation Actuelle et Perspective de L'enseignement Post-secondaire Destiné aux Personnes Engagées dans la vie Active en Iran", Rapport Présenté au Comité D'experts de L'Unesco, Londres, 27-30 Juillet 1979, In Journal of Faculty of Education, University of Tehran; Vol VI, No 1, Autumn-Winter.
- "پژوهش و اخلاق پژوهشگری"، پژوهشگاه دانشگاه تهران؛ سال هشتم، شماره ۱۹، ۱۳۷۳.
- "ژان پیاژه"، فلسفه و فلسفه آموزش و پرورش"، مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی؛ فصلنامه علمی - پژوهشی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران؛ سال دوم، شماره ۱-۴، ۱۳۷۵، ص ۲-۱۴.
- "نقش آموزش و پرورش در رشد علوم"، نامه فرهنگستان علوم؛ شماره ۱۶، ۱۳۷۹، ص ۱۵-۳۰.
- "نقش کتاب دانشگاهی و ویژگیهای آن"، سخن سمت؛ سال هشتم، شماره

معرفی
زندگینامه
مقالات
کتاب همایش
کتابها
گزارش همایش
افتخارات
ارتباط با ما

WWW
WWW
WWW
SAMT
AAC
IR

دهم، تابستان ۱۳۸۲.

- اهمیت و روش پرورش تفکر، سخنرانی در سمپوزیوم نقش آموزش ابتدایی و جایگاه مطلوب آن در جامعه آموزش و پرورش اصفهان ۱۵-۱۷ فروردین ماه ۱۳۷۴.

- آموزش و پرورش و فرهیختگی، سمینار آموزش- فرهنگ بهره‌وری، دانشگاه تهران، اردیبهشت ماه ۱۳۷۵.

سازمان | اخبار | کتابها | امور پژوهشی | مدیریت تدوین | مرکز تحقیق | طرح مشارکت | نشریه | فروش

Copyright ©2002-2006 samt.ac.ir

نگهداشت دکتر علی محمد کاردان

طرح و تدوین

معرفی

زندگی‌نامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

WWW.SAMT.AC.IR

Ali Mohammad Kardan Phd

نگهدارنده
دکتر علی محمد کاردان

علوم تربیتی

WWW.SAMT.AC.IR

معرفی

زندگینامه

مقالات

کتاب همایش

کتابها

گزارش همایش

افتخارات

ارتباط با ما

ارتباط با ما

بازدیدکننده گرامی

جهت ارتباط با سایت «سمت» وارد شوید .

ورود

پست الکترونیکی روابط عمومی سازمان «سمت» : info@samt.ac.ir

پست الکترونیکی مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی «سمت» : mtt@samt.ac.ir

Ali Mohammad Kardan Phd

زندگی و خدمات علمی و فرهنگی استاد دکتر علیمحمد کاردان

دکتر علیمحمد کاردان در سال ۱۳۰۶ شمسی در شهر یزد به دنیا آمد. دوره ابتدایی را در دبستان سعدی و دوره اول متوسطه را در دبیرستان ایرانشهر زادگاه خود گذراند. پس از گذراندن دوره اول متوسطه و به تشویق دبیران و نیز به اقتضای وضع خانوادگی خود در دانشسرای مقدماتی یزد که به تازگی تأسیس شده بود خود را برای آموزگاری آماده کرد. اما از آنجا که با رتبه اول در این مدرسه فارغ‌التحصیل شد بنابر مقررات آن زمان برای ادامه تحصیل به دانشسرای عالی تهران اعزام گردیده به هزینه دولت به تحصیل پرداخت. پس از گذراندن «کلاس مخصوص» آن مؤسسه که در حکم سال ششم دبیرستان بود، در دوره لیسانس دبیری فلسفه و علوم تربیتی در دانشسرای عالی تهران پذیرفته شد.

وی در طول تحصیل در دانشسرای عالی، زبان فارسی را نزد بزرگانی چون دکتر معین، دکتر پرویز ناتل خانلری و بدیع‌الزمان فروزانفر، زبان عربی را در محضر آیت‌الله مهدی الهی قمشه‌ای، فلسفه قدیم را نزد آیت‌الله محمد حسین فاضل تونی، فلسفه جدید را در محضر دکتر یحیی مهدوی، دکتر رضازاده شفق و دکتر غلامحسین صدیق گذراند. در روان‌شناسی از محضر دکتر علی‌اکبر سیاسی و در جامعه‌شناسی از محضر دکتر غلامحسین صدیقی فیض برد. درسهای علوم تربیتی را نزد دکتر محمدباقر هوشیار، دکتر عیسی صدیق و دکتر اسدالله بیژن و فیزیولوژی اعصاب را نزد دکتر عبدالله شیبانی تلمذ کرد.

دکتر کاردان در سال ۱۳۲۸ درجه لیسانس فلسفه و علوم تربیتی را از دانشسرای عالی (دانشگاه تهران) کسب کرد و چون فارغ‌التحصیل رتبه اول دوره خود بود، طبق قانون اعزام دانشجو به خارج برای ادامه تحصیل در دوره دکتری فلسفه و علوم تربیتی به دانشگاه ژنو در سویس اعزام و در دانشکده ادبیات و مؤسسه علوم تربیتی (معروف به مؤسسه ژان ژاک روسو) این دانشگاه مشغول به تحصیل شد. در آنجا وی فلسفه را نزد استادانی چون شارل ورنر (Ch Werner) (مؤلف تاریخ فلسفه یونان)، روان‌شناسی را نزد روان‌شناس و معرفت‌شناس مشهور ژان پیاژه (Jean Piaget) و اصول تعلیم و تربیت را نیز نزد استادانی مانند روبر دوتران (Robert Dottrens) آموخت. سرانجام در سال ۱۳۳۶ به اخذ درجه دکتری فلسفه و علوم تربیتی از دانشکده ادبیات دانشگاه ژنو نایل شد. دکتر کاردان پس از اخذ درجه دکتری به رغم اینکه از سوی پروفیسور پیاژه برای دستیاری در «مرکز معرفت‌شناسی تکوینی» به کار دعوت شد، به سائقه وظیفه‌شناسی، بیدرنگ به وطن بازگشت. پس از شرکت در آزمونی از سوی دانشگاه تهران برای انتخاب

بقیه در صفحه ۴

نکوداشت استاد و دانشمند عالیقدر دکتر علیمحمد کاردان

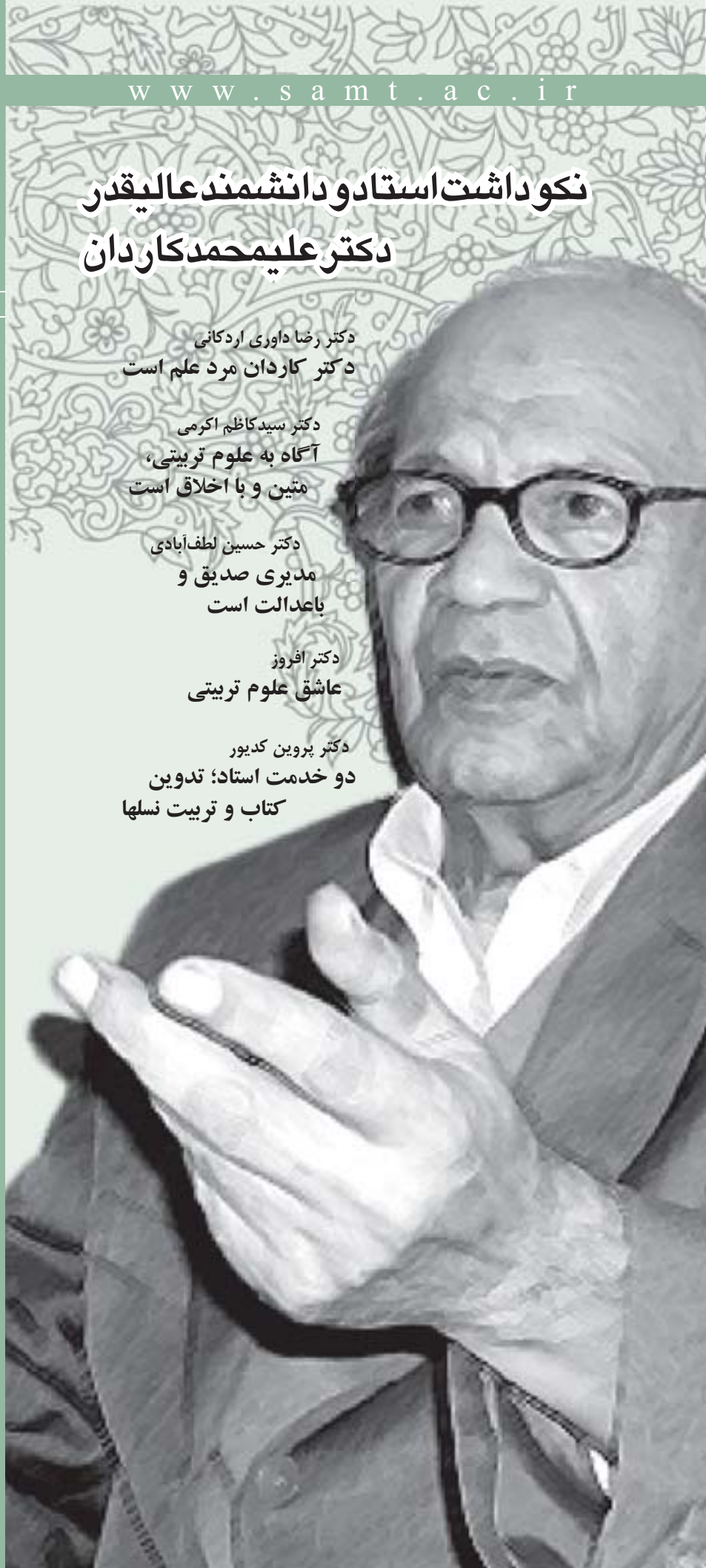
دکتر رضا داوری اردکانی
دکتر کاردان مرد علم است

دکتر سید کاظم اکرمی
آگاه به علوم تربیتی،
متین و با اخلاق است

دکتر حسین لطف‌آبادی
مدیری صدیق و
با عدالت است

دکتر افروز
عاشق علوم تربیتی

دکتر پروین کدیور
دو خدمت استاد؛ تدوین
کتاب و تربیت نسلا

دکتر کاودان مراد طلم است

در واقع می شود گفت دانشجویان این رشته با کتابهای ایشان پرورده شده اند. بدون این کتابها اصلاً علوم اجتماعی و علوم تربیتی به چنین مرحله ای در کشور نمی رسید

دکتر رضا داوری اردکانی، رئیس فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران است. وی همچنین آشنایی دیرینه ای با دکتر کاردان دارد. به سراغ وی رفتیم تا از دید این استاد به فعالیتهای دکتر کاردان داشته باشیم.

آشنایی شما با دکتر کاردان مربوط به چه زمانی است؟

من دکتر را از زمانی می شناسم که دانشیار دانشگاه شدند. امتحان دانشیاری ایشان در کلاس درس ما برگزار شد و از آن زمان حدود ۴۰ سال است که با هم رابطه دوستی و همکاری داریم که لحظه لحظه این دوران برای من خاطره است.

به نظر شما دکتر کاردان چه نقشی در رشد علوم تربیتی در کشور داشتند؟

وی با توجه به اینکه کارهای اجرایی مثل ریاست دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران را بر عهده داشت، هیچ وقت از کار علمی، ترجمه و تألیف دست نکشیده است. در واقع دکتر کاردان را می توان مرد علم معرفی کرد. وی یکی از بهترین مترجمان و مؤلفان علوم انسانی

است که خدمت بزرگی به جامعه تعلیم و تربیت کرده است. در واقع می شود گفت دانشجویان این رشته با کتابهای ایشان پرورده شده اند. بدون این کتابها اصلاً علوم اجتماعی و علوم تربیتی به چنین مرحله ای در کشور نمی رسید.

نظر شما در خصوص مراسم بزرگداشت دکتر چیست؟

تقدیر از پیر تعلیم و تربیت کار بسیار شایسته ای است. خیلی خوشحالم که به استادی مانند دکتر کاردان ادای احترام می شود، چرا که وی درخور هر گونه تقدیر و بزرگداشتی است.

امروز مهم ترین مسئله حوزه علوم تربیتی در کشور را چه می بینید؟

مشکلات این حوزه مباحثی فردی نیست و باید با سیری تاریخی به آن نگاه کرد. در مسئله تعلیم و تربیت باید دید که هر شخص را در چه جامعه ای می خواهیم پرورش دهیم. از طرف دیگر اصولاً علوم اجتماعی و علوم تربیتی به عنوان زیرمجموعه آن در جامعه ما هم مظلوم و هم غریب و ضعیف است و وضع مطلوبی نسبت به دیگر کشورها ندارد. آن قدر مشکل در این

عرصه وجود دارد که نمی توان گفت از کجا باید شروع کرد. البته کتابهای خوبی هم در علوم انسانی ترجمه و نوشته شده اما پراکنده کاریها، توازن را از این رشته گرفته است.

دکتر کاردان برای کم تر کردن این مشکلات چه کارهایی انجام داده اند؟

ایشان در زمینه علوم تربیتی بنیانگذار و راه گشا بودند. وی به همراه دکتر هوشیار که دکتر کاردان دستیار ایشان بودند راه سنگلاخ سختی را گشود و راه را برای علاقه مندان به این رشته باز کرد. شاید متوجه نباشیم زمانی که کتابها نبود چه سختیایی وجود داشت، اما دکتر کاردان با حسن سلیقه ای که در تألیف و ترجمه کتابها داشت راه را باز کرد.

دو خدمت استاد! تکوین کتاب و تربیت نسلیها

کلاسهای ایشان پر بار و تأثیرگذار بود و علاوه بر جنبه های علمی قوی، بار عاطفی خاصی نیز داشت

دانشجوی دکتر کاردان در سالهای دور، امروز معاون پژوهشی دانشگاه تربیت معلم است. دکتر پروین کدیور از خاطرات خود با استاد می گوید:

آشنایی شما با دکتر کاردان از چه زمانی بوده است؟

آشنایی من با استاد به دهه چهل برمی گردد. اولین بار با ترجمه کتاب روان شناسی اجتماعی تألیف اتو کلاین برگ - که در حدود بیست سال، کتابی بی رقیب در این زمینه بود - با ایشان آشنا شدم. سپس در دوره کارشناسی ارشد، در دانشکده علوم تربیتی به طور مستقیم از کلاسهای درس استاد استفاده کردم. دکتر کاردان در آن زمان رئیس دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران بودند و این فرصت برای کلیه دانشجویان فراهم بود که هم از نظر علمی و هم از بعد انسانی و اخلاقی از وجود ایشان بهره مند شوند.

دکتر کاردان چه نقشی در رشد علوم تربیتی در کشور داشته است؟

استاد در چند حوزه علوم تربیتی ایران تأثیر چشمگیری داشته اند. در دوره ای که کتاب علمی مناسب در دسترس نبود و دانشجویان

نیز توانایی استفاده از منابع خارجی را نداشتند، ترجمه های دقیق، یکدست و روان ایشان در چند رشته از علوم اجتماعی راه گشا بود. به علاوه ایشان به تربیت نسلی از دانش آموزان حوزه علوم تربیتی با بهترین روش آموزشی چون «روش فعال» که این روزها سخت مورد تأکید است، پرداختند. به این معنی که دانشجو در کلاس ایشان موظف به درگیری کامل و تمام عیار با مسائل علمی بود. کلاسهای ایشان پر بار و تأثیرگذار بود و علاوه بر جنبه های علمی قوی، بار عاطفی خاصی نیز داشت به طوری که دانشجویان در آن ضمن فراگیری مباحث مربوطه از ظرافتهای رفتاری گاه طنزآمیز ایشان نیز بسیار می آموختند و از این نظر، ایشان را صمیمانه دوست داشته و ارتباط دوطرفه ای برقرار می کردند.

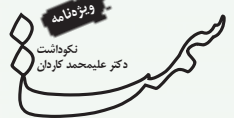
با توجه به اینکه دانشجوی دکتر بودید چه خاطره ای از کلاسهای وی دارید؟

روزی استاد مشغول تدریس بودند و سخن به اینجا رسید که پرسیدند: "همان طور که مستحضرید فلسفه سه وظیفه عمده را به عهده دارد". در همین حال یکی از دانشجویان با تکان دادن سر به تأیید مطلب استاد پرداخت. استاد با طنز خاص خود فرمودند "شما که

می دانید بفرمایید این سه وظیفه کدام است؟" وقتی دانشجو آن سه وظیفه را برشمرد، ایشان سری تکان داده و با لبخند گفتند: "هر سه مورد اشتباه است!"

خاطرات زیادی نیز از کمکهای مخلصانه ایشان به دانشجویان دارم که در واقع هر کاری می توانستند در چهارچوب موازین برای دانشجویان انجام می دادند و در رفع مشکلات آنها نهایت تلاش را به عمل می آوردند. نکته دیگری که بسیار با اهمیت و تأثیرگذار بوده و بارها در مورد آن فکر کرده ام نگاه متفاوت استاد به مسائل است. ایشان در کلاس یا حتی در جلساتی که حضور دارند به مسائل از زاویه ای نگاه می کنند که هیچ کس به ذهنش نمی رسد. ایشان شخصی مسئله محور بودند و به جای مطرح کردن خود، به حل آن مسئله توجه می کردند.

نظر شما در مورد مراسم نکوداشت استاد چیست؟ برگزاری این مراسم و قدردانی از استادانی که چندین دهه برای رشد علمی کشور تلاش کرده، بسیار ضروری و قابل ستایش است و شاید گوشه ای از تأثیرگذاری ایشان بر رشته نوپای علوم تربیتی را نشان بدهد. امیدوارم فرصتی فراهم شود تا کسانی که خاطراتی از استاد دارند این خاطرات را بیان کنند.

سلامان مطالعات و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها
قمیه سخن سمت - شماره ۳۳ - آذر ماه ۱۳۸۴

حاشیای دایم تربیتی

همیشه او را مردی
اصولی، منطقی و
دارای فکری مثبت
یافتیم

با پدر من هم تماس گرفت. از طرف دیگر گروهی از دانشجویان تصمیم داشتند که ۲۸ اسفندماه به اردو بروند. من برای فرار از دیدار با شاه گفتم که می‌خواهم به اردو بروم. دکتر کاردان بعد از اینکه از علت این تصمیم من مطلع شدند به من حکم سرپرستی دانشجویان را ابلاغ کردند و این باعث شد که دیگر از طرف آن فرد هم مزاحمتی ایجاد نشود. در راه بازگشت به یزد رفتیم و دانشجویی می‌خواست کیفی برای دکتر کاردان به عنوان سوغاتی بخرد، وقتی فروشنده فهمید این کیف برای کیست پولش را نگرفت و گفت از طرف من به ایشان هدیه بدهید. وی به خاطره دیگری از برخوردهای خود با دکتر کاردان اشاره کرد و گفت: "بعد از چند سال شاگرد اولی قرار بود برای ادامه تحصیل در خارج از کشور به من بورس تحصیلی تعلق بگیرد اما معاون دانشکده که شخصی گردن کلفت و از فراماسونرها معروف بود مانع شد و می‌خواست بورس را به خانمی بدهد که دوره لیسانس را پنج ساله تمام کرده بود. دکتر کاردان با اطلاع از این قضیه بسیار عصبانی شد و با تأکید ایشان من توانستم از فرصت تحصیلی استفاده کرده و به خارج از کشور بروم. الان دهها نامه دارم که طی سالهای ۵۱-۱۳۵۰ به ایشان نوشته‌ام یا دکتر کاردان برای من فرستاده‌اند."

"دکتر کاردان مفاهیم روان‌شناسی اجتماعی را به کشور آورد و با قلم خوبی که داشت مسائل آن را در کشور مطرح کرد."

دکتر افروز استاد دانشگاه شهید بهشتی سابقه آشنایی خود با دکتر کاردان را مربوط به سال ۸۴۳۱ دانست و افزود: "در این زمان ایشان رئیس دانشکده علوم تربیتی و من دانشجوی روان‌شناسی دانشکده بودم. از همان زمان ارتباطم با وی خوب بود و دکتر کاردان را مردی شریف، متدین و متفکر می‌شناختم."

وی گفت: "دکتر کاردان به طور کلی یکی از طراحان و مدیران علوم تربیتی در کشور است که به همراه دکتر شریعتمداری و دکتر حسینی کرمانی پایه‌های این علم را در کشور پی‌ریزی کرد. اینها در علوم تربیتی هم علاقه و عشق داشتند، هم سواد، خصوصاً دکتر کاردان که قلم بسیار خوبی هم داشت. همیشه هر جا که بودم او را مردی اصولی، منطقی و دارای فکری مثبت یافتیم."

دکتر افروز به توضیح چند خاطره از دکتر کاردان پرداخت: "قبل از انقلاب زمانی شاگرد اول دانشکده شدم و یکی از مسؤولان وابسته به دربار اصرار داشت که در روز اول سال به دیدار شاه بروم، من هم نمی‌خواستم. آن فرد تهدیدهای زیادی کرد و حتی

آگاه به علوم تربیتی، متین و با اخلاق است

"دکتر کاردان فردی است عالم و مہین دوست که با کمال تواضع و از سر دلسوزی از هیچ‌گونه مشورت و کمکی دریغ نمی‌کند".
دکتر سیدکاظم اکرمی در خصوص آشنایی خود با دکتر گفت: "من از سال تحصیلی ۴۰-۱۳۳۹ شاگرد ایشان بودم. از همان زمان ترجمه و تدوین کتابهای حوزه علوم تربیتی یکی از مشغله‌های ایشان بود و می‌توان گفت مردی آگاه به علوم تربیتی، متین و با اخلاق در برخورد با دانشجویان است."

وی افزود: "از دکتر کاردان آثار زیادی وجود دارد که همه در پیشبرد علوم تربیتی بسیار مؤثر بوده‌اند و مورد توجه و پذیرش استادان این رشته و نیز رشته‌های علوم اجتماعی و روان‌شناسی تربیتی واقع شده‌اند. این عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت معلم خاطر نشان کرد: "وی فردی است که بدون کوچک‌ترین نشانی از غرور علمی با تواضع در جایی که نظری از او بخواهند حاضر شده و کمک می‌کند. بعد از انقلاب با حضور در جلسات شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش به ارائه نظرات کارشناسانه پرداخت."

وی با بیان این که برگزاری مراسم گرامی‌داشت دکتر کاردان برای جوان‌ترها بسیار مؤثرتر است، تأکید کرد: "«سمت» باید دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری را نیز برای این مراسم دعوت کند تا جوان‌ترها بدانند که جامعه علمی از بزرگان تقدیر می‌کند و آنها را مورد عنایت قرار می‌دهد. وقتی از نکوداشت خدمات علمی و فرهنگی صحبت به میان می‌آید جوانان تشویق می‌شوند که قدم‌های بلندتری بردارند." اکرمی با تشکر از سازمان «سمت» به عنوان متولی برگزاری این مراسم گفت: "اثر دیگری که برگزاری این نکوداشت دارد این است که به افراد برای مطالعه در زمینه تعلیم و تربیت و مقاله‌نویسی در این رشته جهت می‌دهد."

این استاد دانشگاه با اشاره به این نکته که بر اساس فرهنگ اسلامی باید قدر عالمان را بدانیم، اضافه کرد: "برگزاری نکوداشتها تأثیر این امر را بیشتر خواهد کرد."

مدیریتی صدیقی و باعدالت است

وی نشان داده که تعلیم و
تربیت اساسی‌ترین مسئله
ایران است و همه جا سعی
کرده با این فهم درست
خودش از علوم تربیتی
دفاع کند

صدیق و رفیقی صمیمی است که بسیار دوستش دارم.

□ چه نقشی برای دکتر کاردان در رشد علوم تربیتی کشور قائل هستید؟

■ وی نقش مؤثری در تعمیق و رشد آموزش و پژوهش در کشور ایفا کرده و بارها در شورای پژوهشی آموزش و پرورش از تحقیقات خوب و درست دفاع کرده است.

دکتر کاردان نقش یک دانشمند را در علوم تربیتی ایفا کرده و در انتقال علوم تربیتی از فرهنگ غربی به کشور موفق بوده است. وی نشان داده که تعلیم و تربیت اساسی‌ترین مسئله ایران است و همه جا سعی کرده با این فهم درست خودش از علوم تربیتی دفاع کند.

□ برگزاری نکوداشت دکتر در «سمت» چه اثراتی دارد؟

■ نخست اینکه برگزاری چنین بزرگداشتی در سازمانی شناخته شده مانند «سمت» نشان می‌دهد که این سازمان قدر مردان بزرگ حوزه علوم تربیتی را می‌داند و آنها را می‌شناسد. از دیگر سو این کار می‌تواند مشوق دانشمندان جوان، دانشجویان باشد و هم اینکه دانشمندان علوم انسانی در غوغای علوم تکنولوژیک برجسته می‌شوند کار بسیار مهمی است.

دکتر حسین لطف‌آبادی استاد دانشگاه شهید بهشتی است. او در رشته روان‌شناسی تربیتی تدریس می‌کند و پاسخ سوالات ما را چنین می‌دهد:

□ سابقه آشنایی شما با دکتر کاردان مربوط به چه زمانی است؟

■ من در سال ۱۳۴۵ در رشته روان‌شناسی دانشگاه تهران دانشجو بودم و دوستانی داشتم که در رشته علوم تربیتی درس می‌خواندند و از استاد جوانی نام می‌بردند که «مبانی و اصول تعلیم و تربیت» را به خوبی درس می‌دهد و کلاس خوبی دارد. من به عنوان درس اختیاری، این درس را گرفتم و سر کلاس استاد جوان که همان دکتر کاردان بود، رفتم. با حضور در این کلاس فهمیدم که مبانی و اصول تعلیم و تربیت چقدر مهم است و از سوی دیگر توانستم بین استادان قضاوت کنم. وقتی دوره کارشناسی ارشد را طی می‌کردم ایشان مدیر دانشکده علوم تربیتی بودند و آنجا فهمیدم که مدیر خوبی هم هستند و صدق و عدالت را در رفتارهایشان دیدم. بعد از اتمام تحصیل هم وقتی به کشور برگشتم دیدم همان خصوصیات در ایشان وجود دارد. علاوه بر این، علم، خاصه علوم تربیتی، همیشه معشوق وی است؛ آدم عالم در کشور زیاد است، اما آدم صادق عالم کم داریم. او پژوهشگری

سازمان مطالعات و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها
شیمه سخن سمت - شماره ۲۳ - آذرماه ۱۳۸۴

سازمان مطالعات و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها
ضمیمه سخن سمت - شماره ۳۳ - آذر ماه ۱۳۸۴

صاحب امتیاز: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها
زیر نظر روابط عمومی
مدیر اجرایی: سیمین هاشمی
مدیر تحریریه: امید صدیق
طراح و صفحه آرا: علیرضا کریمی
نشانی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب پل یادگار امام،
سازمان مطالعه و تدوین کتب علمی: ۱۴۶۳۶
تلفن: ۴۴۲۴۸۷۶ - ۴۴۲۳۴۴۳۳ - ۴۴۲۴۸۷۷
پست الکترونیک: info@samt.ac.ir
http://www.magiran.com/khabarnameh.samt

ادامه از صفحه ۱

به عنوان دانشیار کرسی اصول آموزش و پرورش و جانشینی استاد فقید دکتر هوشیار - که در تابستان ۱۳۳۶ از دنیا رفته بود - و پذیرفته شدن در آن آزمون به خدمت در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران مشغول شد و تدریس درسهایی مانند اصول آموزش و پرورش و تاریخ آموزش و پرورش را به عهده گرفت. با تأسیس مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در دانشگاه تهران (۱۳۳۷-۱۳۳۸) و ایجاد دوره لیسانس و فوق لیسانس علوم اجتماعی از وی برای تحقیق و تدریس در این مؤسسه نیز دعوت شد. لذا تا سال ۱۳۴۵ در آنجا به تدریس روان شناسی اجتماعی و روش تحقیق در علوم اجتماعی در دوره فوق لیسانس علوم اجتماعی پرداخت؛ همچنین به ترجمه کتابهای مهمی در روان شناسی اجتماعی و مردم شناسی و روش تحقیق در زمینه های فوق توفیق یافت.

دکتر کاردان به موازات تدریس، تحقیق، ترجمه و تألیف از همان آغاز کار در مدیریت امور دانشگاه نیز مشارکت داشت؛ از جمله تا سال ۱۳۴۱ مدیریت دروس مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی؛ از ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۸ ریاست اداره کل آموزش دانشگاه تهران و از ۱۳۴۸ تا ۱۳۵۶ نیز ریاست نخستین دانشکده علوم تربیتی کشور را که در دانشگاه تهران ایجاد شده بود بر عهده داشت. وی پس از انقلاب اسلامی نیز در عرصه های علم و فرهنگ فعالانه به خدمت خود ادامه داد و در سال ۱۳۶۹ از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی به عضویت پیوسته فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران برگزیده شد. دکتر کاردان علاوه بر تدریس در دوره های مختلف کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه های تهران و تربیت مدرس، از ۱۳۶۳ تا ۱۳۷۶ سرپرستی مؤسسه روان شناسی دانشگاه تهران را عهده دار بود. دکتر کاردان سالها در شورای دانشگاه تهران و هیأت ممیزه علمی آن و نیز هیأت ممیزه مرکزی عضویت داشته و فعالیت کرده است. وی همچنین از نخستین صاحب نظرانی است که در سازماندهی جدید آزمون ورودی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور از سال ۱۳۴۲ نقش ویژه ای داشته است.

از دیگر اقدامات ماندنی او تلاش در گسترش رشته های مختلف علوم تربیتی در سطح کارشناسی ارشد و تأسیس نخستین دوره دکتری علوم تربیتی (تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش) در سال ۱۳۵۳ در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران است.

مدیریت گروه های پژوهشی روان شناسی و علوم تربیتی سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی، عضویت در شورای پژوهشی این سازمان و همکاری

مؤثر با پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و پژوهشکده حوزه و دانشگاه و نیز مؤسسه پژوهشی برنامه ریزی درسی و نوآوری های آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش از جمله فعالیت های دیگر وی در مراکز مختلف علمی است.
دکتر کاردان در حال حاضر در انجمن های علمی مانند انجمن جامعه شناسی ایران، انجمن ایرانی تعلیم و تربیت، انجمن بین المللی تعلیم و تربیت، انجمن بین المللی جامعه شناسان فرانسوی زبان و انجمن پژوهش های آموزشی نیز عضویت دارد و همچنین عضو و رئیس انجمن روان شناسی اجتماعی ایران است. وی در هیأت تحریریه تعداد زیادی از مجلات تخصصی - دانشگاهی نیز عضویت دارد.

تقدیرها

- نشان (مدال) فرهنگ (۱۳۲۹) به دلیل احراز رتبه اول در دوره کارشناسی فلسفه و علوم تربیتی از سوی وزارت فرهنگ وقت.
- نشان (مدال) سپاس (۱۳۵۳) به مناسبت داشتن خدمات شایان در مقام ریاست دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران از سوی شورای عالی فرهنگ (آموزش و پرورش).
- تجلیل از ایشان به عنوان استاد ممتاز دانشگاه تهران.

- معرفی ایشان به عنوان یکی از چهره های ماندگار کشور.

- نکوداشت شخصیت علمی و آثار ایشان از سوی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی.

- انتخاب ایشان از سوی فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران به عنوان «پژوهشگر نمونه».

- تقدیر به عنوان یکی از مدیران پیشکسوت گروه های پژوهشی «سمت».

آثار: کتابها

الف) تألیف

1. *L'Organisation Scolaire en Iran, Histoire et Perspective.*

۲. فلسفه تعلیم و تربیت، جلد اول [بخشهایی].

۳. درآمدی بر جامعه شناسی اسلامی.

۴. سیر آراء تربیتی در غرب.

۵. علوم تربیتی، ماهیت و قلمرو آن [بخشهایی].

ب) ترجمه

۱. طرح اصلاح فرهنگ فرانسه.

۲. اصول راهنمایی در آموزش و پرورش.

۳. روان شناسی اجتماعی.

۴. طرح روان شناسی طبقات اجتماعی.

۵. روش مردم شناسی.

۶. قواعد روش جامعه شناسی.

۷. روان شناسی اجتماعی.

۸. اصول راهنمایی در آموزش و پرورش

همراه با طرح لاتژون - والون.

۹. مسائل روان شناسی جمعی و روان شناسی

اجتماعی.

۱۰. مراحل تربیت.

۱۱. وضع و شرایط روح علمی.

۱۲. روان شناسی اجتماعی.

۱۳. روان شناسی و دانش آموزش و پرورش.

۱۴. سیطره کمیت و علایم آخر زمان.

۱۵. آراء و نظریه ها در علوم انسانی.

۱۶. تاریخ روان شناسی.

۱۷. معنی و حدود علوم تربیتی.

مقالات:

دکتر کاردان قریب به پنجاه سال خدمت خود در دانشگاه تهران و مؤسسات علمی دیگر علاوه بر تدریس و تحقیق به نوشتن مقالات مهمی (در حدود صد مقاله) در زمینه علوم تربیتی، روان شناسی، جامعه شناسی و علوم انسانی پرداخته است. کسانی که با این رشته ها سروکار دارند، نوشته های وی را در مجلاتی نظیر مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی، مجله دانشکده علوم تربیتی، مجله آموزش و پرورش، مجله سخن، مجله راهنمای کتاب دیده و خوانده اند. وی علاوه بر مقالات دهها سخنرانی در مجامع علمی گوناگون داشته که بیشتر آنها در انتشارات دانشگاه تهران، مرکز نشر دانشگاهی و سازمان «سمت» به چاپ رسیده است.

علاقه مندان می توانند اطلاعات بیشتر در مورد این نکوداشت را با مراجعه به سایت:

www.samt.ac.ir/kardan.asp

دریافت کنند.